No. 828. **1850.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 7 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 5 Januarij.

Gelijk in een vorig N°. herinnerd is, waren het voornamelijk de *bezwaren* tegen het vigerende stelsel van lager onderwijs, door de Kerkvoogden in Nederland en door de gedeputeerde staten van Noord-Brabant eerbiediglijk voor den troon van koning Willem I nedergelegd, welke aanleiding gaven tot de benoeming der commissie van 12 November 1840, met een gedeelte van welker arbeid wij heden aanvangen onze lezers in kennis te brengen. Welke waren die bezwaren? Ziedaar hetgeen in de eerste plaats behoort vermeld te worden, daar het toch de roeping der bedoelde commissie was, de gegrondheid dier bezwaren te onderzoeken en maatregelen voor te stellen, ten gevolge waarvan de aanleiding tot die bezwaren zou kunnen opgeheven worden.

De bezwaren door gedeputeerde staten van Noord-Brabant ingebragt, worden (bl. 2 van het Rapport) in deze woorden zamengevat:

„Dat in die provincie, ofschoon de bevolking voor het grootste gedeelte uit Roomsch-Katholijken bestaat, de schoolopzieners voor 2/3 gedeelte een ander kerkgenootschap zijn toegedaan; 't welk zooveel invloed uitoefent op de aanstelling van onderwijzers, dat het dikwijls veel moeite kost, om een onderwijzer te bekomen van het Roomsch-Katholijk Kerkgenootschap, in de gemeenten zelfs waarvan de bevolking bijna uitsluitend dat kerkgenootschap is toegedaan;

„dat én de redeneringen van onderwijzers, én de gebezigd wordende schoolboeken aanstoot kunnen geven voor kinderen van het Roomsch-Katholijk Kerkgenootschap; en eindelijk

„dat de bemoeijenissen bij de wet op het schoolwezen van den 3 April 1806 toegekend aan de departementale besturen, thans vervangen door het collegie van GEDEPUTEERDE STATEN, tegenwoordig zijn overgegaan op de commissarissen des konings, welker invloed bij de keuze van schoolonderwijzers, daarbij nog niet kan opwegen tegen dien der schoolopzieners."

De bezwaren door de Kerkvoogden geopperd, vinden wij op blz. 30 der gedrukte Stukken aldus geformuleerd:

„KLAGTEN der ROOMSCH-KATHOLIJKEN over het bestaande Schoolwezen.

„1. Dat zij aan het onderwijs hunner kinderen geene godsdienstige strekking, in verband met het leerstellige hunner godsdienst, kunnen geven.

„2. Dat zulks ontstaat doordien hun geweigerd wordt eigen scholen op te rigten.

„3. Dat in de bestaande scholen boekjes gebezigd worden in strijd met hunne godsdienstige begrippen.

„4. Dat in het onderwijs door de meesters gegeven, bijna overal leerstelsels worden ontwikkeld in strijd met hunne godsdienst, en deze wordt aangerand.

„5. Dat de onderwijzers meest overal protestantsch zijn, zelfs op die plaatsen waar de groote meerderheid der bevolking roomsch-katholijk is, en dit zóó wel moet, omdat het kosterschap in de protestantsche kerk meestal aan het meesterschap verbonden wordt.

„6. Dat men geene waarborgen heeft voor de regtzinnigheid en braafheid der roomsch-katholijke meesters, dewijl in de normale school de roomsch-katholijke kweekelingen een onderrigt ontvangen in strijd met hunne godsdienst.

„7. Dat de schoolopzieners, in overgroote meerderheid protestantsch, op vele plaatsen protestantsche schoolmeesters opdringen, tegen het verlangen der gemeentebesturen aan.

„8. Dat het examen partijdig is, en de roomsch-katholijken geenen waarborg daartegen bezitten.

„9. Dat zij geenen waarborg hebben tot het wegnemen en niet weder ontstaan van al deze bezwaren.

„10. Dat er bijna onmogelijkheid is voor katholijken om schoolopziener te worden.

„11. Dat er òf geene schoolcommissien bestaan, òf de roomsch-katholijken er niet genoeg in vertegenwoordigd worden.

Zoo luiden dus de bezwaren én van Gedeputeerde Staten én van Kerkvoogden in Nederland; het moest derhalve door de commissie voor alles onderzocht worden, welken grond deze punten van beklag hadden.

Wat leert het rapport dd. 19 Januarij 1841 te dien aanzien?

Na eenige gemoedelijke woorden gewijd te hebben aan het moeijelijke der haar opgedragen taak, geeft de commissie in haar Rapport aan, op welke wijze zij de door haar verzamelde bouwstoffen wenscht te verdeelen:

„De commissie zal haar rapport bepalen bij de volgende *drie* hoofdpunten, te weten:

„I. Welke zijn de bij Uwe Majesteit ingezonden en aan de commissie medegedeelde bezwaren, en in hoeverre zijn dezelve aan haar al dan niet gegrond voorgekomen?

„II. Waaraan moeten de bezwaren, voor zoo verre zij gegrond bevonden zijn, worden toegeschreven?

„III. Welke maatregelen behooren er aan Uwe Majesteit te worden voorgedragen ter tegemoetkoming in dezelve?

In haar eerste *hoofdpunt* dus behandelt de commissie de gegrondheid der medegedeelde bezwaren."

Alvorens het resultaat van haar onderzoek dienaangaande mede te deelen, begint zij met den minister van Binnenlandsche Zaken niet-ontvankelijk te verklaren in zijn beweren, dat er op herstel van grieven aangedrongen werd, behalve door »de naauwgezette Katholijken," ook nog door »de naauwgezette Protestanten" en »de vrijzinnigen". De commissie is van meening, dat zij alleen te letten heeft op de bezwaren der Katholijken, daar de anderen zich niet bepaaldelijk tegen den tegenwoordigen toestand van het lager onderwijs verklaard hebben. Wij maken van deze bijzonderheid melding, omdat het later van belang zal zijn, op te merken met welken nadruk de heer Groen van Prinsterer zich, in zijne afzonderlijke Nota, tegen deze opvatting der commissie verzet heeft.

Ook nog eene tweede bijzonderheid in den aanhef van het rapport voorkomende, verdient eene vlugtige aanstipping.

„De beoordeeling van de gegrondheid van het bezwaar betreffende het op sommige scholen inboezemen aan de Roomsch-Katholijke jeugd van leerstellingen, zijdelings of regtstreeks in strijd met het geloof en de gebruiken van die godsdienst en betreffende het houden van anti-katholijke redeneringen door school-onderwijzers, hangt van daadzaken af, welke niet bepaaldelijk worden aangegeven."

Aldus het rapport. Wij kunnen onze bevreemding niet verbergen, de commissie te hooren vooruitzetten, dat het haar aan daadzaken ontbroken heeft, waarop zij in deze haar oordeel had kunnen vestigen. De daadzaken, welke op deze punten betrekking hebben, liggen alom voor de hand, nu nog zoowel als in het jaar 1840. En indien zij daartegen mogt aanvoeren, dat zij alleen te oordeelen had op grond van de aan haar overgelegde stukken, dan vragen wij, hoe zij van gebrek aan feitelijke bewijzen heeft kunnen spreken, daar zij zulke verpletterende verzamelingen van alles afdoende feiten vóór zich had, waarop dáárom wel niet minder moet gelet zijn, omdat zij niet van wege het ministerie van Binnenlandsche Zaken aan de commissie geworden waren.

Doch keeren wij tot de overige bezwaren terug, en zien wij wat het onderzoek der commissie omtrent hunne gegrondheid heeft opgeleverd.

„De Commissie wil niet ontkennen, dat men, op onderscheidene plaatsen in ons Vaderland, in de keus der *schoolboeken* geene genoegzame zorg schijnt te hebben betoond, en volgens ingekomen berigten kan zij niet in twijfel trekken, dat in vele derzelve, uitdrukkingen en redeneringen worden gevonden, die aan de belijders van het roomsch-katholijk geloof aanstoot moeten geven, en waaruit in jeugdige harten ten aanzien van de godsdienst waarin zij zijn geboren en in welke zij worden opgekweekt, verkeerde indrukken kunnen ontstaan.

„Evenens kan de Commissie niet ontveinzen, dat er met opzigt tot de schoolopzieners, gelet op de verhouding van roomsch-katholijken tot protestanten, eene groote onevenredigheid bestaat; — hebbende de Commissie inderdaad uit de daarvan bekomene opgave gezien, dat er zich onder het tegenwoordig getal van 73 schoolopzieners, (er zijn 76 schooldistricten, in welke 3 plaatsen onvervuld zijn) *slechts* 4 *bevinden*, en zulks in de provincie Noordbrabant, die het roomsch-katholijk kerkgenootschap zijn toegedaan; welk getal van 4 over de 11 schooldistricten waarin genoemde provincie is verdeeld, op zich zelf genomen ook nog buiten verhouding is met de hoegrootheid der roomsch-katholijke bevolking van dat gewest.

„De Commissie wil ook wel toegeven, dat er onevenredigheid is tusschen protestantsche en roomsch-katholijke schoolonderwijzers, en inzonderheid schijnt de klagte niet ongegrond, dat in vele gemeenten, waarvan de bevolking zoo al niet uitsluitend, dan toch bij verre de groote meerderheid uit roomsch-katholijken bestaat, niettemin een protestantsche school-onderwijzer is gekozen; en het valt niet te ontkennen dat op sommige plaatsen de keuze van zoodanigen onderwijzer aanleiding kan gegeven hebben tot wantrouwen aan naauwgezette roomsch-katholijke ouders.

„En dit laatste moet ongetwijfeld bestaan, indien, zoo als men vermeent, en misschien niet geheel en al ten onregte, de keus van zulk een protestantsch onderwijzer in eene gemeente van eene grootendeels roomsch-katholijke bevolking, wordt toegeschreven aan te veel invloed van een protestantschen school-opziener, bij te weinig invloed van de gemeente in welke de onderwijzer wordt verlangd; gevoegd bij het ontbreken van invloed van den kant der commissarissen des Konings in de provincien, die sedert den jare 1821 — en wel zoo het schijnt tegen het verlangen der Staten, ten minste in Noordbrabant, — het Collegie van Gedeputeerde Staten hebben vervangen in de bemoeijenissen door de wet van 3 April 1806 aan de departementale besturen toegekend."

In deze woorden deelt de commissie het resultaat van haar onderzoek mede. Vatten wij het door haar toegegevene en erkende kortelings zamen. Het is van belang daarop nadrukkelijk de aandacht te vestigen. Het door haar toegegevene en erkende zijn toch zoo vele daadzaken, die zegevierend te niet doen al wat door de voorstanders van het monopolie tegen de klagten der katholijke ouders smadelijks is aangevoerd, en die te onbepaalder waarde hebben, daar zij geconstateerd zijn geworden door eene commissie, welker meerderheid in de daad niet van ingenomenheid tegen het vigerend onderwijs-systeem kan verdacht gehouden worden. Wie derhalve eene historie van het lager onderwijs ten jare 1840 wil opmaken, moet, wil hij niet in strijd zijn met de officieele bescheiden dezer commissie, komen tot deze resultaten:

dat de schoolboeken met geene zorg gekozen en aanstootelijk waren voor de belijders van het Katholicisme;

dat er eene groote onevenredigheid bestond met opzigt tot de school-opzieners;

dat er eene groote onevenredigheid bestond met opzigt tot de school-onderwijzers;

dat die laatste onevenredigheid *moest* bestaan *wegens den beslissenden invloed van den protestantschen schoolopziener* op de keuze des onderwijzers.

In gemoede besluit dan ook de commissie, dat »zonder partijdig te willen zijn, de gegrondheid der ingebragte bezwaren niet kan ontkend worden." Van deze verklaring, die aan de loyauteit der commissie eer doet, gelieve men stiptelijk nota te nemen.

De protestantsche Vereeniging: *Christelijk Hulpbetoon* te Rotterdam.

Meermalen hebben wij onze lezers onderhouden over de verschillende Protestantsche genootschappen, welke door stoffelijke middelen zielen trachten te winnen, hetzij om ze voor de Protestantsche leer te behouden door speculatie op de menschelijke zwakheid vooral van den behoeftige, hetzij om ze in hunne godsdienstige overtuiging te doen wankelen en door den klank van goud en zilver tot het Protestantisme over te halen. In beide gevallen speculeren zij op het gemak van diegenen te verleiden, die in behoefte verkeeren; in beide gevallen wordt het geld, de Mammon, de laatste reden, de grond der godsdienst, en bewerkt men het ongeluk der behoeftigen. — Maar wat vooral opmerkelijk is, is de moeite die men zich geeft om de verleiding, die men op de Katholijken beproeft, te verbergen. Men heeft geene woorden genoeg om te verklaren, dat men slechts werkt om de Protestantsche behoeftigen te behoeden tegen afval; maar deze herhaalde verklaring zelve, en meer nog de feiten, bewijzen het, hoe verraderlijk men datgene op het oog heeft wat men verbloemt. Wij hebben er meermalen bewijzen voor aangehaald, in nog grooter getal zijn zij te vinden in andere bladen en geschriften. In het bijzonder bespraken wij vroeger het genootschap, dat zich noemt *Christelijk Hulpbetoon*, wij durven onze lezers uitnoodigen tot eene herhaalde lezing van het toen gezegde, om den waren geest ook van dit genootschap te leeren kennen. Wij deelen hun thans eene circulaire mede van het departementaal bestuur van Rotterdam; zij bevat vele uitdrukkingen, die herhaaldelijk de verklaring van het doel der Vereeniging bevatten, doch zoo, dat uit den schijnbaar zoo opregten, zoo honigzoeten toon, de ook maar weinig ervaren lezer kan opmaken, welken zin hij er aan hechten moet, en hoe christelijk dat hulpbetoon is, wat men op het oog heeft.

M.

Sedert eenige jaren is in ons Vaderland eene Protestantsche Vereeniging tot stand gekomen onder den naam CHRISTELIJK HULPBETOON. Haar doel is: voor het Protestantisme te waken en Protestanten, bijzonder behoeftige, te beveiligen tegen de aanzoeken van Roomschen om tot hunne Kerk weder te keeren. De middelen, door die Vereeniging aangewend, zijn zedelijke en stoffelijke. Zij tracht door zedelijke middelen de over-

tuiging der waarheid, die in CHRISTUS JEZUS is, bij bedreigde Protestantsche geloofsgenooten te bevestigen, bovenal door hen aan te sporen tot het lezen van den Bijbel, alsmede door het uitdeelen van daartoe dienstige geschriften, door cathechisatie, door toespraak, raad en opwekking. De stoffelijke middelen maakt zij dienstbaar aan hetzelfde doel. Zij tracht bijv. zulke kinderen uit gemengde huwelijken, die in de Protestantsche Kerk gedoopt zijn, van uitsluitend Roomsche scholen af te houden, en is op onderscheidene andere wijzen werkzaam, zoo als uit de jaarlijksche verslagen blijken kan. Diezelfde verslagen kunnen teveas het bewijs opleveren, dat er nooit aan gedacht is, om Roomschgezinden of wie door den doop tot de Roomsche Kerk behooren, op ongeoorloofde wijze, regtstreeks of zijdelings, te verlokken om tot de onze over te komen.

De vereeniging gelooft in den geest van onzen Heer werkzaam te zijn door hare pogingen, ten einde onze bedreigde geloofsgenooten te doen *houden wat zij hebben.* Het bestuur van het alhier gevestigd departement had er op gerekend, dat in eene stad als Rotterdam een overgroot aantal Protestanten door de uiterst geringe bijdrage, die minstens twee centen per week, of één gulden jaarlijks bedraagt, zoude hebben willen medewerken ter bereiking van dat doel. En echter is het getal onzer leden tot heden toe slechts omstreeks 1200: indien dit vertienvoudigd werd, zoude het nog ter naauwernood beantwoorden aan het vermogen der Gemeenten. Ook is in andere groote steden van ons Vaderland, bij voorbeeld te 's Gravenhage, de deelneming algemeener dan hier. Zoude aldaar dan grooter geloofsijver zijn? Wij zijn niet van die meening, maar houden het veeleer daarvoor, dat of eenig verkeerd denkbeeld, of onbekendheid met de zaak eene gewenschte uitbreiding heeft tegengehouden. Ten einde beide hinderpalen zoo veel mogelijk uit den weg te ruimen, zenden wij U deze circulaire, met beleefd verzoek, om van uwe deelneming te willen doen blijken door de onderteekening van nevensgaande verbindtenis, te gelijk met de opgave van het bedrag der door U ingeschreven som van één gulden of meerder.

Hoogst aangenaam zoude het ons zijn, dat ook uwe huisgenooten en inzonderheid uwe Protestantsche dienstboden met dit schrijven werden bekend gemaakt en door U werden aangespoord tot medewerking, opdat zij, ook hierdoor, *hunne* belangstelling toonen in de zaak van het Protestantismus; te meer, daar wij reeds onderscheidene dienstbaren en handwerkslieden onder onze leden tellen.

Indien de zaak slechts behoorlijk onderzocht wordt, waaruit blijken zoude, dat de Vereeniging zich geene proselijtenmakerij, onder welken titel ook, noch ook bedeeling voorstelt; indien zij onze Protestantsche geloofsgenooten slechts algemeen bekend geworden is; zoo twijfelen wij niet, bij den bekenden godsdienstigen zin van een goed deel der Rotterdamsche Protestanten, en bij het vermogen en den lust om eene weldaad des geloofs te bewijzen, of de Vereeniging zal door ruime bijdragen geschraagd worden, om op het ingeslagen spoor voort te gaan en steeds meerdere Protestanten tegen afval te behoeden, waartoe het aan ontelbare, helaas! ook slinksche pogingen van de zijde der Roomschen nooit heeft ontbroken, noch ontbreken zal.

Rotterdam, October 1849.

Het departementaal bestuur der Vereeniging:
Christelijk Hulpbetoon.
J. J. PRINS. (Predikant.)
S. L. DE JONG. (Makelaar in effecten.)
J. W. SLUITER. (Conrector.)
P. VAN DER GOOT, PZN. (Predikant.)
F. L. RÖDER. (Bediende.)
F. J. MARCUS. (Predikant.)
J. VAN CHRANTE. (Fabrikant.)
(*De Katholiek.*)

Bij besluit van 2 Januarij jl. N°. 53, heeft Z. M. goedgevonden tot burgemeester voor de gemeenten ten platten lande in de provincie Zuid-Holland, ter vervulling der vacaturen, welke door de gewone aftreding op 2 Jan. 1850 ontstaan, te benoemen, of bij continuatie te benoemen voor de volgende gemeenten, als:

voor Ter Aa c. a. A. E. van Dam; voor Aarlanderveen Mr. A. Jongkindt Coninck; voor Abbenbroek, Geervliet en Heenvliet J. D. Preuijt; voor Alkemade J. W. Schuilenburg Roeloffs; voor Ameide en Tienhoven Mr. J. D. van der Poel; voor Arkel c. a. J. H. van der Poel; voor Asperen C. J. Hoolboom; voor Nieuw-Beijerland, Piershil en Goudswaard, genaamd de Korendijk, Mr. J. F. de Meij Mecima; voor Heinenoord en Goidchalxoord A. Vogelzang; voor Oud-Beijerland J. Verhagen, Jzn.; voor Bergschenhoek en Hillegersberg c. a. A. F. L. Bichon van IJsselmonde; voor Berkel c. a. en Tempel J. C. Sterrenburg; voor Bleiswijk en Moercapelle c. a. Mr. F. J. Tollens; voor Bleskensgraaf, Molenaarsgraaf en Brandwijk W. C. van den Brandeler; voor Nieuw-Lekkerland, Nederslingelandt, Peursum en Streefkerk N. J. Vonk; voor Boskoop c. a. W. Huijgens Tholen; voor Papendrecht c. a. P. Wapperom Jansz; voor Charlerois en Katendrecht M. Speelman; voor Dirksland en Onwaard c. a. B. H. van de Wall; voor Everdinge c. a. A. J. van Steenbergen; voor Giessendam c. a. mr. M. Buijs van Sittert; voor Giessen Nieuwkerk, Goudriaan, Oud en Nieuw Laag Blokland en Ottoland R. D van Slijpe; voor Goedereede C. Davidsz Goekoop; voor Gouderak R. Blok; voor 's Gravendeel c. a. J. H. Heereman; voor 's Gravesande c. a. A. J. van de Kasteele; voor Haastrecht c. a. M. Bisdom; voor Heerenjansdam en O. en W. Barendrecht mr. H. M. Barendregt; voor Heer-Oudelands-ambacht, Groote Lindt, Kleine Lindt, Sandelingenambacht en Kijfhoek J. van 't Hoff; voor Heicop en Boeicop en Vianen c. a. W. Rooseboom; voor Hekelingen c. a. en Spijkenisse c. a. P. Kwak; voor Hellevoetsluis, Nieuw Helvoet en O. en N. Struiten J. W. Hein; voor Hendrik-Ido-Ambacht W. Roodenburg; voor Heukelom D. Voortman; voor Hodenpijl, St. Maartensregt en Schipluiden L. Kruiff Lz.; voor Katwijk c. a. en Rijnsburg mr. G. A. Salomon Huijgens; voor Hoogblokland B. de Koning; voor Kedichem c. a. H. Bel; voor Klaaswaal c. a. en Numansdorp of de Buitensluis A. Vlielander; voor Krimpen aan de Lek W. Mijnlieff; voor Leerbroek c. a. H. van Iperen; voor Leerdam J. Haefkens; voor Lekkerkerk en Zuidbroek J. Smits Jansz.; voor de Lier J. Disselkoen; voor de gemeente Lisse mr. J. C. van Rosse; voor de gemeente Loosduinen J. M. Janszen; voor Maasdam c. a. K. Kluit, voor Middelharnis A. van Weel Antz.; voor Monster c. a. L. J. Herkenrath; voor Moordrecht mr. C. van Vollenhoven Jr. voor Nieuwland (in het land van Arkel) W. van Mourik; voor Nieuwveen c. a. en Zevenhoven c. a. W. C. A. Vaupel Kleijn; voor Noordeloos C. F. Gerdessen Timmermans; voor Noordwijk mr. K. J. C. Stakman Bosse; voor Oegstgeest c. a. jhr. mr. A. T. K. Gevers; voor Ouderkerk aan den IJssel W. van Waning; voor Oudewater en Papekop A. M. Montijn; voor Oudshoorn c. a. mr. J. H. Verboom baron van Reede van Oudtshoorn; voor Overschie c. a. J. Wijnaendts; voor Voorburg W. A. Alting Lamoraal van Geusau, voor Puttershoek A. van Driel; voor Reeuwijk C. Brack; voor Rhoon c. a. A. M. H. Schepman; voor Rijnsaterwoude P. van Schravendijk; voor Rijsoort c. a en Ridderkerk H. W. Metman; voor de gemeente Zwijndrecht en Meerdervoort A. Stoop J Az.; voor de gemeente Rijswijk jhr. mr. J. van Vredenburch; voor Schelluinen E. de Kuiper; voor Schoonrewoerd P. Middelkoop; voor Sliedrecht, Wijngaarden en Hofwegen J. A. van Hattem, voor Sommelsdijk Jacob de Graaff; voor Spijk Jan de Graaff; voor Stad aan 't Haringvliet L. C. C. Kolff van Oosterwijk; voor Stolwijk J. A. Snel; voor Stompwijk c. a. J. G. E. Velthuijsen; voor Strijen en Strijensas H. Vogelsang; voor Valkenburg F. A. Sesseler; voor Veur c. a. Jhr. Mr. J. H. Caan van Neck; voor Vlist en Bonrepas C. Koorevaar; voor Voorhout E. van Olden; voor Voorschoten J. P. Treub; voor Noord- en Zuid-Waddinxveen A. van Oosten; voor Wassenaar J. A. van Bergen; voor Woubrugge C. Kempenaar; voor Zevenhuizen P. Keijzer Pz.; voor Zoetermeer J. Bos; voor Zwammerdam A. M. van Lokhorst; voor Zwartewaal C. Kwak; voor Abtsregt, Ackersdijk en Vrijenban J. J. Molenbroek; voor Achttienhoven J. W. Roesing van Iterson; voor Barwoudswaarder, Rietveld en Waarder C. J. Bredius; voor Broek c. a. N. IJzendoorn; voor Delfshaven P. van der Hilst; voor Dubbeldam, Wieldrecht en de Mijl c. a. Mr. G. P. A. Struijk; voor Groeneveld en Hof van Delft C. Hoekwater; voor Groot-Ammers J. A. van der Stok; voor Hoornaar. E. Aanen; voor Kethel c. a en Nieuwlandt c. a. L. Knappert Kz.; voor Kralingen R. H. van Someren; voor Oukoop P. M. Montijn; voor Leyderdorp mr. P. G. Hubrecht; voor Mathenesse O. en N. W. N. Cool; voor Middelburg A. H. J. Ravesteijn Medemblik; voor Naaldwijk Mr. J. J. Nederburgh; voor Nieuwenhoorn c. a. J. Trouw; voor Noordwijkerhout F. A. G. graaf van Limburg Stirum; voor Nootdorp J. P. Ter Maten; voor Oudenhoorn J. de Rouville; voor Steijn c. a. A. Prins; voor Stellendam C. Goekoop; voor Vlaardinger-Ambacht A. van Linden van den Heuvell; voor Zoeterwoude Mr. H. C. Huijser; voor Zouteveen G. H. Landmeter; voor Hoogmade en Koudekerk J. B. Samson; voor Meerkerk J. Slingerland; voor Warmond Mr. A. Nederburgh; voor Alblasserdam Mr. J. van Lakerveld Bisdom; voor Hazerswoude en Hoogeveen N. L. van der Vlies en voor Biert, Simonshaven en Zuidland Mr. J. Los.

Maandag-avond 7 Januarij, zijnde de *dies natalis* der Doorluchtige School, zal door HH. Studenten van het Athenaeum aan onderscheidene professoren, curatoren en autoriteiten dezer stad bij fakkellicht eene serenade worden gebragt.

De trein zal zich ten $5\frac{1}{2}$ ure van het gebouw der Doorluchtige School in beweging stellen.

Het *Staatsblad* N°. 66 behelst een besluit des Konings, van 26 Dec. 1849, houdende aanwijzing van de gemeente Someren (Noord-Brabant), als losplaats voor steenkolen, bij invoer langs de Zuid-Willemsvaart.

Het getal zielen te Utrecht bedroeg op 19 Nov. jl., blijkens de toen gehouden volkstelling, ruim 47,000.

Onder de vorstelijke en aanzienlijke personen, in 1849 overleden, telt men den heer Polk, gewezen President der Vereenigde Staten; mevr. Récamier, lady Blessington, den maarschalk Bugeaud, koning Karel Albert van Sardinie, Koning Willem II der Nederlanden, Ibrahim Pacha, den Schah van Perzië, Maria Edgeworth en Amalia Adelaïde, weduwe van Koning Willem IV van Engeland.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Januarij. De Wetgevende Vergadering schijnt geene bijzondere aanspraak te willen maken op den roem van zich zelve gelijk te blijven. Gisteren heeft zij de voor de wet op de gemeente-onderwijzers gevraagde urgentie verworpen of ten minste verijdeld. Heden heeft zij echter die urgentie aangenomen met eene meerderheid van 29 stemmen (329 tegen 300). De vorige stemming werd namelijk voor onjuist verklaard, alzoo er aangaande eene stem abuis geweest was; dit bleek ten minste uit de herziening der stemmen na de zitting. Maar heden verhieven zich vele vertogen tegen de ongeldigheid dier stemming, zoodat deze vernietigd werd en men tot de gemelde nieuwe stemming overging.

De eerste stemming der Vergadering had te Parijs eene gevoelige sensatie te weeg gebragt, en men begon elkander af te vragen, of er nog wel eene meerderheid bestond. Ook heeft men oogenblikkelijk het gerucht verspreid dat het ministerie aan den President der Republiek zijne demissie had aangeboden. Ofschoon de uitkomst het tegendeel heeft doen zien, is het daarom niet minder waar dat het tegenwoordig kabinet ontoereikend is, en dat sommigen wel gelijk konden hebben, die beweren dat het zonder gevaar voor de ordelievende partij niet langer aan het hoofd der zaken kan blijven.

Het *Bulletin de Paris* wil ten stelligste weten, dat de President der Republiek gaarne graaf Molé als voorzitter in het kabinet zag treden. Men weet overigens dat Louis Napoleon veel vertrouwen stelt in de wijsheid en vaderlandsliefde van Molé.

— Heden middag had er een ministerraad bij den President der Republiek plaats.

— De *Union Electorale* van Parijs wil aan de kiezers eene lijst van kandidaten voorstellen voor de verkiezingen ter vervanging van Boichot, Ratier en Considérant; de volgende namen komen daarop voor: De generaals Ducos, de Lahitte, Rostolau, d'Arbouville en Levaillant; de oud-pairs Rambuteau en Persil; de oud-afgevaardigden Luneau, Amédée Thayer; het oud lid der constituante Bouleau; de oud-aalmoezenier van het fregat Belle Poule, de abt Coquerreau; de Heeren Morbeau en Cochin.

— De minister van marine heeft bevolen, dat drie oorlogschepen zouden worden uitgerust, om het eskader in de Plata-rivier te versterken. Deze vaartuigen moeten gereed liggen om te kunnen vertrekken, onmiddellijk, nadat de Wetgevende Vergadering over de kwestie van la Plata zal hebben beslist.

— De prefect van het departement Gironde heeft, bij besluit van 29 December, een aantal maires in hunne betrekkingen geschorst, en bevolen, dat de democratische vereeniging van Plan-sur-Garonne gesloten, en het locaal harer bijeenkomsten door de gendarmerie bezet zou worden.

— De invoering van het nieuwe Spaansche tarief heeft de huizen, welke den sluikhandel op eene groote schaal dreven, genoodzaakt, hunne operatien aanmerkelijk te verminderen, zoo zelfs dat een gedeelte genoodzaakt zal zijn den handel te staken.

— Het zilveren standbeeld van Sappho, dezer dagen verloot als hoogste prijs in eene loterij van kunstvoorwerpen, is, naar men verzekert, door den Koning van Beijeren van den gelukkigen winner aangekocht voor het museum van Munchen.

— De gerant van het blad *la Liberté*, is jl. Maandag bij verstek tot een jaar gevangenis en 2000 francs boete veroordeeld, wegens een voor den president der republiek beleedigend artikel, hetwelk in dat blad was opgenomen.

— Larochejacquelien, die Maandag jl. zoo levendig deel nam aan de debatten, kreeg Dingsdag avond een hevigen aanval van cholerine. Hij moet niet buiten gevaar zijn.

— De minister van Justitie heeft bij circulaire den procureurs-gen. ten sterkste aanbevolen te waken tegen het gedrag der gemeente-onderwijzers, en diegenen onder hen, welke oproerige, ongodsdienstige of zedekwetsende redenen gevoerd mogten hebben, deswege voor de correctioneele regtbanken te dagen.

— Mgr. de kardinaal-aartsbisschop van Kamerijk neemt weder in beterschap toe, en zal weldra van zijne ziekte hersteld zijn.

MADRID, 28 Dec. De *Gaceta* zou, zeide men, morgen de namen mededeelen der nieuw benoemde gouverneurs der provinciën. Men twijfelt of dit nieuwe stelsel voordeeliger zal werken dan het oude.

— Morgen zal waarschijnlijk in de kamer der afgevaardigden het rapport over het budget worden voorgelezen.

— De werkzaamheden aan den spoorweg van Madrid naar Aranjuez worden met ijver voortgezet, zoodat men de voltooijing van den weg reeds in de maand Mei te genoet ziet.

— Sints eenige dagen is de koude te Madrid zoo streng, dat de vijver van het paleis Retiro geheel met ijs is overdekt, en men daarop schaatsenrijders ziet, het geen in Spanje zeer zeldzaam is.

— Volgens de *Patria* is de generaal Pavia benoemd tot gouverneur en kapitein-generaal van de Philippijnsche eilanden, ter vervanging van den generaal Claveria.

ENGELAND.

LONDEN, 2 Januarij. Aanstaanden dingsdag zal H. M. Victoria op het kasteel van Windsor eenen geheimen raad houden.

— John O'Connel heeft aan de kiezers van Limerick medegedeeld dat hij afziet van de eer om hen langer in het Lagerhuis te vertegenwoordigen: hij zegt hiertoe verpligt te zijn, dewijl zijne fortuin niet toereikend is

om in Londen te wonen. Hij zal weder optreden als advokaat.

— De *Standard* meldt heden, dat alhier uit Frankrijk is ontvangen de onderteekende acte van concessie voor de electrische telegrafenlinie tusschen Frankrijk en Engeland onder zee. De concessionarissen staan borg dat de telegraaf door middel van een enkelen draad en met behulp van slechts twee personen, de een in Frankrijk de andere in Engeland, in iedere minuut eene boodschap van 15 woorden, met inbegrip van onderteekening en adres, met Romeinsche letters op papier zal drukken.

— De dagbladen der Vereenigde Staten deelen het verslag mede van de onstuimige debatten, waartoe de stemming over eenen *speaker* in de Kamer van vertegenwoordigers aanleiding heeft gegeven; eindelijk ter stemming overgegaan zijnde, bleek dat ook thans weder, even als vroeger, de stemmen over een twaalftal kandidaten verdeeld waren.

De Londensche bladen van den 2 dezer berigten dat, gelijk onlangs aan den schout-bij-nacht Hornby, bevelhebber van de Britsche zeemagt in de Stille Zuidzee, bevel gezonden is om met al de schepen die hij kon vereenigen naar Nicaragua te stevenen, en zich daar ter beschikking van den Britschen zaakgelastigde te stellen, ter bescherming van de Britsche belangen tegen de aanmatigingen der Noord-Amerikanen in dat oord — thans ook aan den vice-admiraal lord Dundonal, bevelhebber der zeemagt in West-Indie, de last is toegezonden om zich tot hetzelfde einde met alle beschikbare schepen naar de Mosquito-kust te begeven.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 4 Januarij. Onze *Zeitung* meldt uit Triest 28 December: De *Lloyd* is voornemens binnen kort eene directe stoomboot-verbinding met Sicilie (Messina) en Malta te openen, en op de heen- en terugreis Corfu aan te doen. Voor de linie over Alexandrie dreigt uit Genua eene gevaarlijke concurrentie te zullen opkomen. Eene Engelsche maatschappij zal, naar men zegt, beproeven de Overland-post langs dien weg te leiden. Zij zal van Genua over Milaan het Sprügelgebergte (Graauw-Bunderland) en Zwitserland passeren, zich bij het meer van Constance aan de Wurtembergsche spoorwegen aansluiten en dan den Rijn verder afzakken. Voor de Hollandsch-Oost-Indische correspondentie, welke jaarlijks ongeveer 40,000 brieven bedraagt, zoude deze weg ongetwijfeld de kortste zijn, te meer omdat het wel niet lang meer zal duren of Milaan is met Genua en ook wel Keulen met Amsterdam door spoorwegen verbonden (?) Uithoofde van het politiek gewigt, dat in het voortbestaan eener stoomboot-verbinding van Triest met Alexandrie voor Oostenrijk gelegen is, mag men echter verwachten, dat de regering aan de *Lloyd* eene subventie zal verleenen, welke haar in staat stelt, deze linie zonder schade in stand te houden."

— De Koning van Wurtemberg heeft bepaald dat, te beginnen met nieuwe jaar, alle Koninklijke besluiten en wetten weder zullen aanvangen met de voorheen gebruikelijke woorden: »Wilhelm, *door Gods genade*."

— Men schrijft van de Poolsche grenzen 29 Dec.: »Weder dringt uit het naburige koningrijk Polen een kreet van ontzetting tot ons door. Bij de recrutering van dit jaar hadden bijna alle dienstpligtige jongelieden zich verwijderd, om de militaire dienst te ontgaan. Om dit deserteren (waartoe de Russische wetten door hare schrikkelijke gestrengheid zelve aanleiding geven) te voorkomen, is zoo even eene verordening verschenen, volgens welke de broeders der gedeserteerden, zij mogen nog zoo jong zijn, voor de militaire dienst worden aangeweven. Van den dag af der publicering van dit besluit worden kinderen van 10, 12 en 13 jaren aan hunne ouders ontrukt.

— De nieuwe bonds-commissie, dringt aan bij de Zwitsersche regering op de verwijdering van alle zich onder derzelver bescherming nog bevindende Duitsche vlugtelingen. Het schijnt ook dat deze commissie zich onledig houdt met het plan, zoowel de drukpers als de staatkundige gezelschappen, onder een meer streng toezigt te plaatsen.

BERLIJN, 2 Jan. Het gerucht eener minister-krisis was geheel ongegrond. Graaf Arnim die als opvolger van Graaf Brandenburg werd aangeduid, is zelfs niet bij den koning ten gehoore geweest. Van den anderen kant valt het geenszins te ontkennen dat er verschil van gevoelens bestaat tusschen Z. M. en zijne ministers, vooral betreffende de zaak der grondbelasting. Overigens wanneer er geene buitengewone omstandigheden te voren komen, zoo zal het tegenwoordig kabinet niet aftreden, voor dat de constitutie bezworen en de Duitsche zaak afgehandeld zal zijn, voor zoo ver zulks te Erfurt geschieden kan.

— Er bestaat alle hoop dat de zoo ergerlijke scheuring welke in het zoogenaamde *Treu-Verbund* ontstaan is, geheeld zal worden.

— De Mecklenburgsche kwestie, welke Pruissen en Oostenrijk zich verbonden hadden op te lossen, zal op aanzoek der eerste mogendheid door de Frankforter centrale magt beslist worden; zulks zal nogtans dan eerst mogen geschieden, wanneer het scheidsgerigt te Erfurt, waarop de groothertog van Mecklenburg-Schwerin zich beroepen heeft, niet in staat mogt zijn beide partijen te bevredigen.

— Aan onze regering zijn voor eenige dagen door het Oostenrijksch gezantschap zoodanig voorslagen gedaan, dat bij derzelve aanneming *het bijeenroepen van het Erfurter parlement onnoodig zoude worden*. Waarin nu die voorslagen bestaan, daarvan is nog niets uitgelekt; zooveel is zeker dat het ministerie over het vasthouden van den *Sonderbund* op nieuw is gaan beraadslagen.

— De verhandelingen, welke in de 1e Kamer over het Memorandum der Katholijke bisschoppen van Pruissen onlangs hebben plaats gehad bij gelegenheid der beraadslagingen over de Kerk-kwestie, hebben eene verklaring der Bisschoppen in 't leven geroepen, welke in den vorm eener mededeeling aan den President der 1e Kamer, ter kennis der Kamer is gebragt. Dit heeft aanleiding gegeven aan den minister v. Ladenberg om van zijnen kant aan de Kamer eenen brief van 15 Dec. a. p. aan de katholijke Bisschoppen mede te deelen. Beide stukken worden in de katholijke dagbladen belangrijk genoemd ter beoordeeling van den tegenwoordigen toestand, en door dezelve medegedeeld.

ITALIE.

Van Napels wordt gemeld, dat Z. H. den 20 December onderscheidene kerken ter Poveri en Gennaro, en de daarbij gelegene katakomben heeft bezocht.

Te Livorno is een geheim dagblad ontdekt; de bevolking is vrij onrustig.

De Kamer van Afgevaardigden te Turijn heeft zich in hare zitting van den 29 December geconstitueerd. Penelliis is tot President verkozen met 79 van de 129 stemmen.

De linkerzijde heeft geen enkelen ernstigen kandidaat tegen hem overgesteld.

BELGIE.

BRUSSEL, 4 Januarij Twee priesters van de Orde der Jezuiten, tot de Missie van Afrika behoorende, zijn door de Fransche regering begiftigd met het Legioen van Eer; een hunner had zich verdienstelijk gemaakt als directeur van een landbouwbundig gesticnt, voor weezen, de ander als een ijverig menschenvriend bij het heerschen der Cholera.

— Te Seraing zijn 6 kinderen, waarvan het oudste 17 jaren telde, door kolendamp verstikt gevonden.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 4 Januarij.

BEVALLEN (2 Jan.): M. J. de Pauw, geb. Parré, Z. — (3 Jan.) J. de Ruyter, geb. van Essenberg, Z. - A. Spekman, geb. Tjebbes, D. — (4 Jan.) S. M. E. Koger, geb. van Rossum, D.

OVERLEDEN (29 Dec.): K. J. Waller, 7 j. - J. G. Rohloff, 86 j. — (31 Dec.): Marinus Maasen, 61 j. — (1 Jan.): J. J. Koen, 67 j. - J. W. Brocades, 26 j.

HANDELSBERIGTEN.

ALGEMEEN OVERZIGT

OVER DEN AMSTERDAMSCHEN HANDEL IN 1849.

TABAK. — De reactie der Politieke omstandigheden in Europa, de ruimere geldmarkt en het meerdere vertrouwen in de goederen handel in het algemeen, hebben in den loop van dit jaar ook haren invloed uitgestrekt op de prijzen van alle Tabak-Soorten en wel bijzonder, als de meest gebruikte, op die der Sigaren-Soorten.

Varinas. Hiervan werden in dit jaar alhier direct aangevoerd, 2 ladingen, zoo in rollen als bladen 2225 kanassers, welke zoo in de tweede hand als voor verzending genegen koopers vonden, terwijl goede kwaliteit bladen gevraagd blijven en tot vaste prijzen genegen koopers zouden vinden.

Portorico in Rollen. Hiervan werden nog onlangs direct van Arecibo aangevoerd 1338 rollen, welke echter nog niet aan de markt gebragt zijn; de verminderde consumptie van rollen, bij de bestaande prijzen, is oorzaak de voorraad der eerste hand, hiervan vrij belangrijk is, waardoor dezelve alleen tot middelmatige prijzen voor binnenlandsche consumptie, afnemers zoude vinden.

Portorico in Bladen. De voorraad der eerste hand bepaalt zich thans tot 830 pakken, onlangs direct aangevoerd, terwijl de bestaande voorraad van A°. P°., zoo in de eerste als tweede hand genoegzaam geheel is opgeruimd; fijne prima kwaliteit was zeer gezocht en de kleine partijen, welke hiervan indirect werden aangevoerd, vonden tot hooge prijzen genegen afnemers; ook de ordinaire en gemeene soorten, waarvan de prijzen in A°. P°. zeer laag waren, werden bij aanvoer tot steeds verbeterde prijzen, uit gebrek van lage prijzen van Java binnengoed, meestendeels voor verzending gekocht.

Hiervan is de voorraad zoo der tweede als eerste hand onbeduidend en zouden meerdere directe aanvoeren, tot vaste prijzen te plaatsen zijn.

Braziel in Bladen. De onbeduidende voorraad, welke hiervan nog van A°. P°. voorhanden was, werd spoedig tot vaste prijzen voor verzending genomen, terwijl de onbeduidende aanvoeren, weinig handel in dit artikel veroorzaakten. Goedzwaar binnengoed ter vervanging van Java binnengoed wordt thans voor buitenlandsch gevraagd.

Havana. Hiervan werden gedurende dit jaar van vroegeren voorraad en directe aanvoeren, 431 ceroenen uit eerste hand verkocht, waarvan de goede kwaliteiten hooge prijzen bedongen en steeds begeerd blijven; prima Dekblad ontbreekt, zoo wel in de tweede als eerste hand, waardoor eene partij vooral van het nieuwe gewas, uit deze soorten bestaande, genegen koopers zoude vinden.

Cuba. Hiervan werden dit jaar 922 ceroenen aangevoerd, terwijl 870 ceroenen uit de eerste hand verkocht werden; bij de algemeene verhooging van Tabak, werden ook voor dit artikel verhoogde prijzen besteed, ofschoon zulks meer aan eenen speculatiegeest dan wel aan bestaande behoefte was toe te schrijven.

Intusschen wordt de tegenwoordige voorraad der eerste hand van 627 ceroenen op hooge prijzen gehouden, waarom een directe aanvoer van goede zware geurige kwaliteiten, waarvan zoowel bij de fabriekanten als bij de 2de hand behoefte bestaat, tot vaste prijzen genegen koopers zoude vinden.

Florida en *Seedleaf* zonder belangrijke aanvoer en daardoor zonder omzet, alleen zoude prima gespikkeld debblad van eerstgenoemd en fijn bruin dek van laatstgenoemd artikel, voor verzending te plaatsen zijn.

Domingo. Hiervan werden in dit jaar 860 ceroenen meestendeels van Curaçao aangevoerd, terwijl van directe aanvoeren van A°. Po. uit de hand 550 en in veiling 2474 ceroenen verkocht werden; de hoogere prijzen van Java dekblad, welke door deze kwaliteit het beste kan vervangen worden, zoude eene lading directe aanvoer uit goede dekzoorten bestaande, tot verhoogde prijzen genegen koopers doen vinden.

Cumana. De weinige aanvoer van dit artikel, vond in het laatste gedeelte des afgeloopene jaars, bij de verhooging van alle Sigaren-Tabak, gereede afnemers, waardoor een directe aanvoer, thans tot goede prijzen, genegen koopers zoude vinden.

Manilla. Diverse partijen, welke hiervan zoo van Londen als Hamburg en Bremen werden aangevoerd, vonden in het laatste gedeelte dezes jaars zeer gereede afnemers. doordien zich voor dit artikel, bij den tegenwoordigen stand der prijzen, vooral der Java Tabak een speculatie-geest openbaarde, waardoor de prijzen vooral der ordinaire soorten belangrijk werden opgedreven. — Goede en prima deksoorten, waarvan onder bovenstaande aanvoeren slechts kleine kwantiteiten bestonden, zouden gereede afnemers vinden, daar het grootste gedeelte hiervan, door de fabriekanten geconsumeerd is.

Java. Hiervan werden in dit jaar aangevoerd 10504 pakken, terwijl de voorraad op primo Januarij ll. bestond uit 6954 pakken.

Van dit kwantum werden 12516 pakken uit de hand en 4247 pakken in veiling verkocht.

Reeds in de maand Februarij werden door de Oostenrijksche regie 1539 pakken Gewas Malang van 33 a 35 cs. gekocht, waarvoor destijds niet hooger dan 28½ cs. door de tweede hand geboden was geworden, terwijl dit ligchaam, zijne inkoopen tot ruim 4700 pakken heeft uitgestrekt.

Deze inkoopen, waardoor het grootste gedeelte van vroegere oude partijen werd opgeruimd, was oorzaak ook de tweede hand hare prijzen verhoogde, waardoor alle partijen, welke hetzij in veiling of bij inschrijving en uit de hand gepresenteerd werden, steeds tot klimmende prijzen afnemers vonden en onze tegenwoordige voorraad in de eerste hand, zoo te Rotterdam als hier, slechts uit 695 pakken bestaat.

De grootste verhooging en de geringste voorraad der tweede hand is gespikkeld Dekblad, zoowel eerste als tweede soort, waardoor eene goedsoortige partij, ook tot hooge prijzen genegen afnemers zoude vinden.

Sedert A°. 1843 bedraagt de gemiddelde aanvoer per jaar, zoo te Rotterdam en hier, 20357 pakken, terwijl de verkoopen, sedert dien tijd gemiddeld hebben bedragen 20953 pakken.

(*Wordt vervolgd.*)

A. OPGAVE van de verschillende op Java uit den oogst van 1849 reeds afgeleverde en vermoedelijk nog te leveren gouvernements-producten onder ultimo September 1849.

PRODUCTEN.	Reeds ontvangen.		vermoedelijk nog te ontvangen.	Totaal.
Koffij	pik.	407,421	75,105	482,526
Suiker (1)	id.	500,775	480,648	981,423
Indigo	Amst. ℔	562,772	497,045	1,059,817
Thee	id.	370,193	593,039	963,232
Kaneel	id.	103,004	115,574	218,578
Cochenille (2) . . .	id.	27,114	21,585	48,699
Peper	id.	24,770	92,426	117,196

Van Tabak zal vermoedelijk ter beschikking van de fabrikanten blijven eene hoeveelheid van 200,000 Amsterdamsche ponden.

(1) Bovendien blijven vermoedelijk ter beschikking van de fabrikanten 225,144 pikols.

(2) Als boven, 23,825 Amsterdamsche ponden.

B. OPGAVE der PRODUCTEN voor particuliere rekening op Java geteeld, uit den oogst van 1849, onder ultimo September 1849.

PRODUCTEN.	Reeds ontvangen.		vermoedelijk nog te ontvangen.	Totaal.
Koffij	pikols	55,438	a) 11,525	a) 66,963
Suiker	id.	164,093	b 227,302	b) 391,395
Indigo	Amst. ℔	121,160	45,330	166,490
Thee	id.	17,912	22,088	40,000
Cochenille	id.	3,420	32,900	e) 36,320

Van Tabak nog onbekend.

a) Daaronder is niet begrepen vermoedelijk nog te ontvangene uit de residentien Pasoeroewan en Soerakarta, waaromtrent nog geene opgave is ingekomen.

b) Als voren, voor zooveel betreft de residentien Tabal, Pasoeroewan en Soerakarta.

Onder het totaal is begrepen de hoeveelheid van 225,144 pikols vermeld op staat A.

c) Hieronder is begrepen de hoeveelheid van 23,825 Amsterdamsche ponden, vermeld op staat A.

OVERZIGT DER WEEK.

Door het afwisselende weder is de scheepvaart nog niet geopend, waardoor er in goederen voor verzending nog weinig is afgesloten; intusschen blijft voor *Koffij* de meening steeds

gunstig en is goed ordinaire Java niet meer onder $34\frac{1}{2}$ c. te koop.

Ruwe Suiker met geretireerde verkoopers: Geraffineerde voor uitvoer steeds levendig gevraagd, en de al te hooge vorderingen der raffineurs belet vooralsnog dat de verkoopen op levering niet aanzienlijker zijn geweest.

Specerijen. De handel in Notenmuscaat en Foelij was deze week minder levendig door het weinige, wat tot de bestaande prijzen aangeboden wordt.

Notenmuscaat No. 1 200, 210, No. 2 162, 167, No. 3 120, 125 c., No. 4 85 c.; Foelij D 176 c. — In Amboina Nagelen is deze week vrij wat omgezet tot verhoogde prijzen. No. 1 50 a 52 c., No. 2 48 a 49 c. — Bruine Peper $22\frac{1}{2}$ c.

Voor *Rijst* heeft zich de gunstige meening bijzonder verbeterd en alleen de terughouding der houders in de eerste hand, in afwachting van hoogere prijzen, belet verdere aanzienlijke omzettingen. — Gisteren aan één huis op speculatie afgedaan 8227 Gonjes ongepeld Java Rijst à $f\,7\frac{5}{8}$ R. C. — de helft blank en het andere gedeelte ordinair. — Vruchten niet meer zoo begeerd. Smirna Rozijn zoude men wel tot $f\,17\frac{1}{2}$, Malaga f 18, Muscadel $f\,28\frac{1}{2}$, Samos $f\,10\frac{1}{4}$, Zantische Krenten $f\,12\frac{1}{2}$ à $13\frac{1}{2}$ kunnen koopen. — Barb. Zoete Amandelen f 35, Witte Genua Olijfolij 80, Genua Sucade 36 c.

Banca Tin wederom iets hocger en met $f\,47\frac{1}{2}$ à 48 betaald. Van andere goederen is niets bijzonders te vermelden.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 4 Jan. Rogge. Puike hard gedroogde soorten niet ruim ter veil, en op goed vorige prijzen gehouden, ook andere soorten worden niet overvloedig aangeboden; maar vinden ook geene grage koopers, het verhandelde bestond in 140/2 ℔ oude Gedroogde f 110, 111, 112; 146/2 ℔ geringe Deensche f 123; 147/2 ℔ jarige Rhijn f 136; bovendien werd in publieke veiling verkocht eene lading min en meer beschadigde Liban voor f 133 à f 135, en eene dito Arensburger voor f 140 à f 144.

Garst gedroogde werd tot vorigen prijs afgegeven 129/2 ℔ Libau f 129; van ongedroogde is eene partij 132/2 ℔ Nassaud. onder de hand verkocht maar geen prijs genoteerd.

Moutwijn ll. Maandag werd de markt f 10,26 met veel handel; Donderdag werd $f\,10{,}37\frac{1}{2}$ besteed en waren alzoo weinig verkoopers. Heden werd vrij wat a f 10,50 gekocht zoo wel om dadelijk als in de volgende weken dezer maand te leveren.

Jenever f 14,00; Amsterdamsche Proef f 15,25.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fondsen	Rente	4 JAN. $4\frac{1}{2}$ u. gebl.	5 JAN.		4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à $2\frac{1}{2}$ pCt.		$55\frac{5}{16}$	$55\frac{3}{8}$	a	$55\frac{1}{2}$	$55\frac{1}{2}$
Dito Dito	3	$64\frac{7}{16}$	$64\frac{1}{2}$		$64\frac{5}{8}$	$64\frac{5}{8}$
Dito Dito	4	$84\frac{7}{16}$	$84\frac{1}{2}$		$84\frac{5}{8}$	$84\frac{11}{16}$
Dito Obligatien O. I.	4					
Amortis. Syndic.	$3\frac{1}{2}$	$85\frac{1}{2}$				
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$	$168\frac{3}{4}$				
Aand. Rijn-Spoorweg	»		85			
Aand. Holl. S. M.						
Obligatien	»					
BELGIE, Obligatien 1844	»					
Cert. bij de Belg. Bank	$2\frac{1}{2}$					
Dito bij Rotsch. en Volksv.	»	$47\frac{3}{8}$	$47\frac{1}{2}$		$47\frac{11}{16}$	$47\frac{11}{16}$
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	$12\frac{7}{8}$	13			
Dito Dito » 510	»	$12\frac{15}{16}$	$13\frac{1}{16}$		$13\frac{1}{8}$	
Dito Onbep. Stukken	»					
Dito	3	$37\frac{1}{2}$				
Dito Binnenl. 2400 P.	»	$29\frac{5}{16}$	$29\frac{3}{8}$		$29\frac{9}{16}$	$29\frac{9}{16}$
Coup. *Ardoins*		$8\frac{5}{8}$	$8\frac{7}{16}$		$8\frac{7}{8}$	
Passive		$3\frac{7}{8}$				
Fransche Uitgest.		$3\frac{5}{8}$				
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4		$35\frac{5}{8}$	$35\frac{15}{16}$		36	
Dito Dito	»	$36\frac{15}{16}$	$37\frac{3}{8}$		$37\frac{1}{2}$	$37\frac{5}{8}$
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	106	$105\frac{7}{8}$		106	
Dito Dito 1828 en 1829	»	$105\frac{5}{8}$	$105\frac{3}{4}$			
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	$94\frac{1}{4}$				
Dito bij *Hope*	4		$86\frac{1}{4}$			
Dito bij *Stieglitz en C°.*	»		$84\frac{1}{8}$			
Cert. te Hamburg	5					
Inschrijving in Assignat.	6					
Cert. van dito	»	$65\frac{3}{8}$				
POLEN, Aand. à fl. 500	4					
Dito met Lot » 300						
AMERIKA, Bank-Actiën						
FRANKRIJK, Obligatien	3	$53\frac{3}{4}$	$53\frac{11}{16}$		$53\frac{13}{16}$	$53\frac{11}{16}$
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	*f*					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	$81\frac{1}{4}$	$81\frac{3}{8}$			
Dito	$2\frac{1}{2}$	$43\frac{1}{16}$	43			
Dito Nieuwe	5	$86\frac{3}{4}$	$86\frac{3}{4}$			
Ween. Bank bij *Goll en C.*	»					
Dito	4	72				
Aand. met Loting fl. 500	*f*					
Nieuwe dito » 250	»					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.					
BRAZILIË te Londen 1824	5	$89\frac{1}{2}$	$89\frac{3}{4}$		$90\frac{1}{4}$	$90\frac{1}{4}$
Dito Leening 1843	5					
PERU	4	$58\frac{1}{4}$	$59\frac{7}{8}$		$60\frac{1}{8}$	60
MEXICO	5	$28\frac{1}{2}$	$28\frac{15}{16}$		$28\frac{7}{8}$	
GRIEKENLAND	5	$5\frac{5}{8}$				
VENEZUELA 6 pCt. nu	$2\frac{3}{4}$					
NEW GRENADA 6 pCt nu	$1\frac{1}{2}$	$16\frac{7}{8}$				
ECUADOR						
Coup. Ecuador	*f*					
» Grieken						

Uitgestelde Peruanen $20\frac{5}{8}$. $\frac{15}{16}$, $\frac{11}{16}$

De markt in Holl. fondsen was zeer geanimeerd en met kooplust in alle soorten. Belgische fondsen mede zeer gezocht en nagenoeg $\frac{1}{2}$ pCt. williger. 3 pCt. Fransche bleven na eene kleine vooruitgang weder als gisteren met veel handel. Spaansche gevraagd en iets beter. Russische en Oostenrijksche fondsen zeer vast In Portugesche was mede veel handel. zijn ruim $1\frac{1}{2}$ pCt. in koers gestegen. Peruanen zijn op het verhoogde Engelsche Merk op nieuw circa 2 pCt. in koers verbeterd. Uitgestelde Peruanen insgelijks zeer gewild.

Mexicanen en Brazilianen mede tot veel verhoogde koersen goed te plaatsen.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{4}$ pc., Prolongatie 3 pc.

Wisselkoers.

2/m. Parijs $56\frac{1}{4}$; Zigt Parijs $56\frac{1}{2}$; 2/m. Londen $11{,}97\frac{1}{2}$; Zigt Londen $12{,}02\frac{1}{2}$; 2/m. Hamburg $34\frac{3}{4}$; Zigt Hamburg $34\frac{15}{16}$; 3/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg $1{,}85\frac{1}{2}$.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 4 Jan. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. 50, 5 pc. $96\frac{1}{2}$; $4\frac{1}{2}$ pc. $88\frac{7}{8}$; Spanje Ard. 5 pc. $12\frac{5}{8}$; Binnenl. 3 pc. $29\frac{1}{4}$; Coupons —; Rom. Leening $79\frac{1}{2}$.

PARIJS, 3 Jan. Fr. 3 pc. 56,60; 4 pc. —,—; 5 pc. 92,60; 5 pc. N. —,—; Schatk. —,—; Bank-Act. 2370,—; Belg. 1840, 5 pc. $96\frac{5}{8}$; 1842, 5 pc. $96\frac{5}{8}$; $4\frac{1}{2}$ pc. $86\frac{1}{2}$; 3 pc. —; Nap. 5 pc. —,—; Spanje 3 pc. Binnenl. —; 3 pc. Buitenl. 39; 5 pc. Act. Rente —; Piem. Leen. 1834 970,—; 1849 960; Rom. leen. 85.

MADRID, 27 Dec. Act. Sch. 3 pc. $30\frac{7}{16}$; id. 5 pc. $12\frac{3}{4}$; Uitgest. Sch. 4; Coupons 8.

LONDEN, 3 Jan. Cons. op tijd $96\frac{7}{8}$ a —; Braz. 88 a 89; 1829/39 87 a 88, Ecuad. $3\frac{3}{4}$ a 4; Ven. $28\frac{1}{2}$ a $29\frac{1}{2}$; Uitg. $8\frac{1}{4}$ a $9\frac{1}{2}$; Gren. $16\frac{1}{2}$ a 17; Uitg $3\frac{1}{2}$ a $3\frac{1}{4}$; Denem. 3 pc. $72\frac{1}{2}$ a $73\frac{1}{2}$; Holl. $2\frac{1}{2}$ pc. $55\frac{1}{4}$ a $55\frac{1}{2}$; id. 4 pc. $85\frac{1}{4}$ a $85\frac{3}{4}$; Mexico 29 a $29\frac{1}{4}$; Peru 4 pc. $61\frac{1}{2}$ a 62; Port. 3 pc. 35 a 36; 4 pc. $36\frac{1}{2}$ a 37; 5 pc. 83 a 85; Rusl. 1822, 5 pc. $109\frac{1}{2}$ a $110\frac{1}{2}$; Spanje 5 pc. $19\frac{3}{8}$ a $19\frac{5}{8}$; id. 3 pc. $37\frac{1}{2}$ a $37\frac{3}{4}$; id. Coupons — a —; id. Passive $3\frac{3}{4}$ a 4.

BERLIJN, 3 Jan. Schuldbr. $3\frac{1}{2}$ pc. $89\frac{1}{4}$; Loten $106\frac{3}{4}$; Rusl. bij Stiegl. 4 pc. —; Pools. 4 pc. —; Loten fl. 200, —; id. fl. 300, —; id. fl. 500, —.

FRANKFORT, 2 Jan. Met. 5 pc. $85\frac{1}{4}$; 4 pc. $67\frac{3}{4}$; $2\frac{1}{2}$ pc. 45; Bank-Actien 1253; Darmst. Lot. fl. 50, $72\frac{3}{8}$; id. fl. 25, $29\frac{1}{4}$; Badensche Lot. fl. 50, 54; id. fl. 35, $32\frac{1}{2}$; Nassaus. $26\frac{1}{2}$; Holl. $2\frac{1}{2}$ pc. $55\frac{3}{8}$; W. S. 4 pc. $54\frac{3}{8}$; Sijndic. $3\frac{1}{2}$ pc. $84\frac{7}{8}$.

SCHEEPSTIJDINGEN.

HELVOET, 4 Jan. De stoomboot Wilberforce, n. Londen, is wegens het ijs in de Kil op het kanaal gekomen.

De schepen Anne en Ebenezer, beide n. Londen en Concordia, n. Leverpool, zijn op de reede teruggekomen.

Het schip Earl of Leicester, n. Leverpool, is over het Pampus geankerd.

MAASSLUIS, 2 Januarij. Het roer en het fust aan den Helder opgevischt, (zie No. 3696) is gebleken afkomstig te zijn van het schip Maartje Cornelia, kapt. van der Kolff, den 25 December van Brielle met Appelen en fusten Genever naar Newcastle vertrokken, en vermoedelijk in den storm van den 27 en 28 December verongelukt.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 4 Jan. J. A. van der Zee, de Hoop, Londen. - G. B. Lukje, Margretha, id. - W. van Duin, de Hoop, Hull.

HELVOET, 4 Jan. Sir Robert Peel, (s.) Londen. — Gisteren nog: P. H. Schabeling, Harmonie, Leverpool.

UITGEZEILD:

BRIELLE, 4 Jan. L. Maasdijk, Willem Jacobus, Nantes.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

HAVANA, de Boer, Neptunus: 337 k. Suiker, Luden en van Geuns; 108 k. Suiker, 2 k. Sigaren, W. van Kempen.

ZEILKLAAR LIGGENDE SCHEPEN.

NIEUWE DIEP, 4 Januarij. J. C. Berck, Alida Willemina, Batavia. - J. H. Witt, Goede Vrede, Suriname. - D. Foh, George Adreas, Angostura. - J. Patarge, Belle Rofonte, Venetien. - G. B. Molfino, Espero, Genua. - H. Smith, Marie, Arendahl.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 5 Januarij in lading naar:

Keulen.	Joh Itschert, Frederica.
"	G. J. Breinck, Kolln N°. 22.
Maintz.	J. Leijdekker, Maintz No. 2.
Manheim.	P. M. Itschert, Fortuna.
Frankfort	J. Itschert, Frankfort No. 2.
Straatsburg	J. Arnheiter « « 8.
Dusseldorp, Neuss en *Urdingen.*	W. van Maanen, Niederrein No. 9

Rijnhoogte ARNHEM 4 Jan. 1 el 76 duim.
KEULEN 3 « 7 voet $7\frac{1}{2}$ «

ADVERTENTIEN.

(13) De Boekh. ZWEERS & BEUKMAN te *Amsterdam* aan den Heer J. M. W. WAANDERS te *Zwolle.*

Mijnheer!

Wij herhalen hetgeen wij voor eenige dagen in deze Courant hebben geannonceerd, dat wij op 22 December jl. het *Latijnsch Directorium* aan die HH. Boekhandelaren hebben verzonden, die ons (op onze aanvrage tot opgave van het benoodigde getal Exemplaren, eenige dagen voor de uitgave van hetzelve in deze Courant gedaan) hunne orders hadden toegezonden. Wij zijn in staat onderscheidene HH. Boekhandelaren als getuigen hiervan in te roepen. Van UEd. hadden wij geene opgave ontvangen, anders zouden zij UEd. even als aan andere Confraters *op dien datum* zijn afgezonden geworden. Het is niet zeer heusch van UEd. onze Advertentie te logenstraffen, omdat UEd. ze niet even vroegtijdig als andere Confraters heeft ontvangen. UEd. had liever eerst moeten onderzoeken of uw Hoofd-Correspondent hiervan ook oorzaak is geweest. Wij verklaren UEd., dat wij minstens tweemaal bij dezen hebben gezonden met het berigt, dat de Directoria's verkrijgbaar waren, dat wij iederen keer tot antwoord ontvingen, dat ZEd. ze zou laten afhalen; dat, toen zulks niet geschiedde, wij ons *in persoon* bij ZEd. hebben vervoegd en hem hebben afgevraagd, »waarom ZEd. de Directoria's niet in ontvangst nam," waarop ZEd. antwoordde: »Ik heb ze niet *vóór* Maandag (31 December) te verzenden." Uw Correspondent heeft ze dan ook werkelijk op 31 December doen afhalen, dat is 9 dagen nadat ze voor den Boekhandel verkrijgbaar waren.

Aan wien ligt nu de schuld?

(11) Bij A. J. HYDELAAR, Boekhandelaar te Gouda, zal binnen weinige dagen uitkomen:

1849

EEN GEDICHT DOOR

W. G. B. MAURER,

VOORGEDRAGEN IN DE LEESVERGADERING

NUT EN GENOEGEN, *te Gouda.*

Prijs 20 Cents.

(12) **MONUMENTEN**

TER HERINNERING

AAN GROOTE MANNEN IN NEDERLAND,

VAN VROEGEREN EN LATEREN TIJD.

Onder dezen titel zal bij afleveringen van 2 vellen druks, behalve de Platen die tot opheldering noodig zijn, een werk worden uitgegeven, houdende: BESCHRIJVING VAN DE VOORNAAMSTE PRAALGRAVEN, MONUMENTEN EN STANDBEELDEN, die zich in de Kerkgebouwen van ons Vaderland bevinden, benevens de daarbij noodige biographische en historische herinneringen. De 1ste aflev., met de Platen voor de 1ste en 2de aflev., zijn verzonden, en kunnen bij de voornaamste Boekhandelaren bezigtigd worden.

De Uitgave geschiedt bij GEBR. VAN LANGENHUYSEN, te *'s Gravenhage.*

Voor *Belgie*, kan men zich adresseren bij den Boekhandelaar HOSTE, te *Gend.*

Zoodra er een genoegzaam getal Inteekenaren tot dekking der kosten zal verkregen zijn, zal de Uitgave geregeld voortgaan.

De Boekhandelaar en Uitgever G. B. VAN GOOR te *Gouda* heeft alom verkrijgbaar gesteld:

Voor f 8,00 in plaats van f 24,00

S. J. M. VAN MOOCK,

NOUVEAU DICTIONNAIRE,

FRANÇAIS-HOLLANDAIS ET HOLLANDAIS-FRANÇAIS.

Gebonden in 2 geprest linnen banden met vergulden rugtitel.

Alleen de overgang van dit Werk uit handen der oorspronkelijke Uitgevers in die van den tegenwoordigen eigenaar kon het mogelijk maken, een Boek, 't welk niet minder dan **2900** bladzijden van **76** regels per pagina bevat, voor den spotprijs van ACHT GULDEN en alzoo voor minder dan VIER CENTEN het vel druks (na aftrek van de linnen banden) te leveren. Behalve al 't gewone in soortgelijke Woordenboeken, vindt men hier *al de gebruikelijke zegswijzen en spreekwoorden* en een' onmeetlijken voorraad van *kunsttermen* uit het gebied van schier alle wetenschappen, kunsten en bedrijven, zoodat schier ieder vak van menschelijke kennis het zijne tot de optrekking van dit taalgebouw heeft bijgedragen. Nog is het Werk verrijkt met een *beknopt Aardrijkskundig Woordenboek*, eene lijst van de Eigennamen der Menschen en eene Tafel der onregelmatige werkwoorden. De bronnen, bij de zamenstelling gebezigd, zijn: Weiland, *Nederduitsch taalkundig Woordenboek*, de *Dictionnaire de l'Académie française*, Boiste, de Wailly, Laveaux, Blumenbach, *Dictionnaire Etymologique des mots français, derivés du Grec*, par Morin. Catineau, Gattel, Lantsheer, *Dictionnaire des termes de marine*, Gödicke, *Néologie*, Morin, Thibaut, enz. — Gerugsteund door de hoogst loffelijke getuigschriften, door in- en uitlandsche tijdschriften en vooral door vaderlandsche taalkenners en onderwijzers omtrent dit Woordenboek afgelegd, meent de Uitgever eene algemeene verspreiding daarvan te mogen verwachten. (1673)

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever